

Miten käytät lähteitä tekstissäsi?

Sisältö

- Tekstiviitetekniikka lyhyesti
- Tekstiviitteiden käyttö
- Lähteiden erottaminen toisistaan
- Lähdeluettelo

[This Photo](#) by Unknown Author is licensed under [CC BY-NC](#)

Tekstiviitetekniikka lyhyesti

- Tekstiviitteiden avulla osoitetaan lukijalle, että lähteiden referointi alkaa.
- Tekstiviite tulee laittaa aina heti, kun lähteen käyttö alkaa tekstikappaleessa.
- Tekstiviitteitä voidaan käyttää kirjoittaja- tai asiakaskeisesti.
- Tekstiviitteet ja lähdeluettelo muodostavat keskenään parin.

Peruseriaate:
sukunimi + vuosiluku + sivunumero(t)

Vilkan (2020, s. 31) mukaan kirjoittaminen on paitsi tiedon välittämistä ja jäsentämistä myös luovaa ajattelua ja itseilmaisua.

Kirjoittaminen on myös vaativa taito, joka mahdollistaa tiedon välittämisen (Kniivilä ym., 2017, s. 17).

Vilka, H. (2020). *Akateemisen lukemisen ja kirjoittamisen opas*. PS-kustannus.

Kniivilä, S., Lindblom-Yläne, S. & Mäntynen, A. (2017). *Tiede ja teksti. Tehoa ja taitoa tutkielman kirjoittamiseen*. Gaudeamus.

Tekstiviitteiden käyttö

- Tekstissä käytetään ensisijaisesti aina kirjoittajakeskeistä viitettä.
- Kirjoittajakeskeisessä viitteessä kirjoittajan sukunimi tai kirjoittajaksi rinnastettavissa oleva organisaatio on osa virkettä ja sulkeisiin laitetaan vain vuosiluku ja käytetyt sivunumerot.
  - *Vilkan (2020, s. 223) mukaan prosessikirjoittaminen muodostuu tiedonhausta, lukemisesta, kirjoittamisesta ja palautteesta.*
  - *Opetushallituksen (2023) mukaan - -*
- Jos kirjoittajakeskeinen viite ei sovellu tekstiin, voidaan käyttää asiakokeskeistä viitettä.
- Asiakeskeisessä viitteessä kaikki tiedot laitetaan sulkeiden sisään.
  - *Myös korjausrakentamisessa voi soveltaa ohjeita konesaumatausta peltikatosta (Rakennustieto, 2014).*

Tekstiviitteet ovat tekstikappalekohtaisia

- Tekstiviitteitä käytetään jokaisessa tekstikappaleessa, jossa on referoitu tietoa lähteistä.
- **Täsmällinen viite** laitetaan aina tekstikappaleessa siihen virkkeeseen, kun kyseistä lähdettä referoidaan ensimmäinen kerran.
- Tämän jälkeen samassa tekstikappaleessa tulee sanallistaa, onko tieto **peräisin lähteestä** vai onko kyseessä kirjoittajan oma ääni.

Vilkan (2020, s. 223) mukaan prosessikirjoittaminen muodostuu tiedonhausta, lukemisesta, kirjoittamisesta ja palautteesta. Hänen mukaansa palautetta voi saada paitsi opettajalta myös vertaisilta. Vilka muistuttaa, että palaute ei kohdistu ainoastaan valmiiseen tekstiin, vaan sitä annetaan koko prosessin ajan. Onkin siis perusteltua sanoa, että - -

Tekstin lopussa kuuluu kirjoittajan oma ääni, sillä lukijalle ei kerrota, että se olisi peräisin lähteestä.

Lähteiden erottaminen toisistaan

- APA7-lähdemerkintätekniikassa on tärkeää osata sanallisesti osoittaa lukijalle, milloin on referoitu lähdettä ja milloin on kyseessä kirjoittajan oma ajatus.
- Täsmällinen tekstiviite laitetaan vain, kun lähteeseen viitataan tekstikappaleessa ensimmäisen kerran.

Nykynuoret kuluttavat uutisia hyvin eri tavalla kuin aiemmat sukupolvet. Noin vuosi sitten YLEn (2019) uutisessa kerrottiin sosiaalisen median olevan monen lapsen ja nuoren pääasiallinen uutiskanava. Myös Alma Median (2019, s. 10) teettämässä tutkimuksessa tulokset osoittavat, että nuoret päätyvät lukemaan uutisia usein sosiaalisen median kautta. Näyttää siltä, että sosiaalisella medially on iso merkitys etenkin nuorten ihmisten uutisten kuluttamiseen. Weslinin (2019, s. 26) mukaan vallalla on mediamaiseman murroskausi, jossa perinteinen journalismi on sulautunut osaksi sosiaalista mediaa ja journalistista työtä voi tehdä muutkin kuin toimittajat. Hänen mukaansa tätä kuvastaa esimerkiksi se, että Suomen valtioneuvosto on pyytänyt somevaikuttajia osallistumaan koronaepidemia-aikana oikeanlaisen tiedon jakamiseen. Tämän toimintatavan taustalla on ajatus siitä, että somevaikuttajat saavuttavat nykyään nopeimmin laajan yleisön. Tässä raportissa keskitytäänkin siihen, miten luotettavina nuoret pitävät uutisia riippuen uutiskanavasta.

Weslin (2019) muistuttaa kuitenkin, että - -

Kun samaa lähdettä käytetään toisessa tekstikappaleessa, tulee jälleen ensimmäisellä mainintakerralla tehdä täsmällinen viittaus.

Muista nämä 1/2

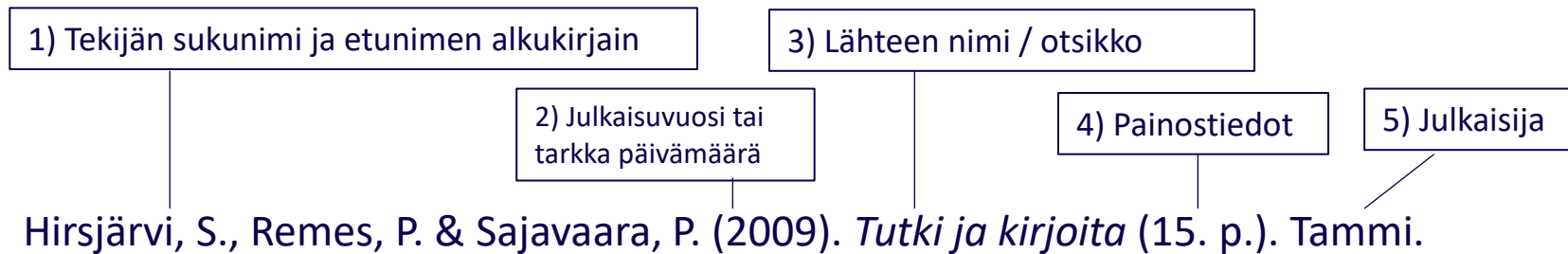
- Kun kirjoittajaa ei tiedetä, tekstiviitteeseen laitetaan lähteen kirjoittajaksi rinnastettavissa olevan organisaation tiedot.
  - *Helsingin yliopiston (ei pvm.) mukaan lukeminen on väylä siihen, että tutustuu oman alan kirjallisiin käytänteisiin.*
- Kun kirjoitusvuotta ei tiedetä, tekstiviitteeseen laitetaan lyhenne ”ei pvm.”
  - *Helsingin yliopiston (ei pvm.) mukaan lukeminen on väylä siihen, että tutustuu oman alan kirjallisiin käytänteisiin.*
- Jos teoksella on kaksi tekijää, tekijöiden väliin tulee ja-sana kirjoittajakeskeisessä viitteessä ja &-merkki asiakeskeisessä viitteessä.
  - *Aution ja Jokelaisen (2024) mukaan kirjoittaminen on ajatusten sanallistamista.*
  - *Kirjoittaminen on ajatusten sanallistamista (Autio & Jokelainen 2024).*
- Jos tekijöitä on kolme tai enemmän, viitteessä mainitaan vain ensimmäisen tekijän sukunimi sekä lyhenne ”ym.”.
  - *Kniivilän ym. (2017) mukaan luova ajattelu ja itseilmaisuus ovat osa kirjoittamista.*
  - *Luova ajattelu ja itseilmaisuus ovat osa kirjoittamista (Kniivilä ym., 2017).*

Muista nämä 2/2

- Jos sama tieto löytyy useasta lähteestä, kirjoittajakeskeisessä viitteessä asia tulee sanallistaa lukijalle sidossanoilla (esim. ”sekä-että”, ”molemmat”, ”myös”).
  - **Sekä** Vilkan (2020, s. 19) **että** Kniivilän ym. (2017, s. 17) mukaan luova ajattelu ja itseilmaisuus ovat osa kirjoittamista.
- Asiakeskeisessä tekstiviitteessä lähteet erotetaan toisistaan puolipisteellä ja lähteet aakkostetaan viitteen sisällä.
  - *Lisäksi luova ajattelu ja itseilmaisuus ovat osa kirjoittamista (Kniivilä ym., 2017, s. 17; Vilka, 2020, s. 19).*
- Jos alkuperäiseen lähteeseen ei ole mahdollista päästä käsiksi, voidaan käyttää toissijaista viittausta. Vain itse luettu lähde merkitään lähdeluetteloon.
  - *Hyyryläinen (2014, viitattu lähteessä Möttönen, 2019, s. 64) määrittelee verkostosuhteen korkean luottamukselliseksi suhteeksi, joka perustuu yhteiseen intressiin, arvopohjan samanlaisuuteen ja eettisten pelisääntöjen noudattamiseen.*
  - *Verkostosuhde on korkean luottamuksellinen suhde, joka perustuu yhteiseen intressiin, arvopohjan samanlaisuuteen ja eettisten pelisääntöjen noudattamiseen (Hyyryläinen, 2014, viitattu lähteessä Möttönen, 2019, s. 64).*

Lähdeluettelo

- Lähdeluettelomerkin peruskaava on:

- Huomaa kuitenkin, että merkintöihin vaikuttaa, millaisesta lähteestä on kyse.
- Jos kirjoittajaa ei tiedetä, ensimmäiseksi tiedoksi kirjoittajaan rinnastettavissa olevan organisaation nimi (yleensä julkaisija).
- Katso tarkemmin erilaisista lähdeluettelomerkinnoistä [Jamkin raportointiohjeen luvusta 5a](#).

Lähteet

Liukko, S. & Perttula, S. (2021). *Opinnäytetyön raportointi*. Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Haettu 4.10.2024 osoitteesta <http://oppimateriaalit.jamk.fi/raportointi/>